ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ-ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
Α1.Σ3.Υ1.Φ6.0001

ΑΙ ΜΟΥΣΑΙ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

ΤΗ ΕΥΓΕΝΕΙ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΛΟΓΙΩΝ

ΥΠΟ

ΛΕΩΝΙΔΟΥ Χ. ΖΩΗ

ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ. 1509
ΕΛΗΦΘΗ

ΕΤΟΣ Α'. 15. ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1892. ΑΡ. 2

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ὁ ποιητὴς Σέλλεϋ, ὑπὸ Μ. Μαρτζώκη.—Ὁ Πάπας Ἀλέξανδρος ΣΤ.' ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἱστορίᾳ ὑπὸ Σ. Δε Βιάζη (συνέχ.)—Περὶ τῆς ἐν Ζακύνθῳ χολέρας κατὰ τὸ 1855. Ἀπόσπασμα ἐκ τῶν ἀνεκδότων χρονικῶν Δ. Βαρβιάνη.—Ὁ μὴν Σεπτέμβριος, ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ, ὑπὸ Ὅσκ.—Ὁ Δὶς ἀπαγχονισθεὶς, ἐκ τῶν τοῦ Α. Δουμᾶ, ὑπὸ Ι. Ν. Λ.—Δύο συνοδείαις, ποίημα ὑπὸ Δ. Ἡλιακοπούλου.—Δύο Σκορπιοί, ποίημα, ὑπὸ Α. Μαρτζώκη.—Γνωμικὰ—Φιλολογικὴ κίνησις—Ἀλληλογραφία—Εἰδήσεις—Ἀγγέλματα.

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩι

ΤΥΠΟΙΣ Ο «ΦΩΣΚΟΛΟΣ» Σ. ΚΑΨΟΚΕΦΑΛΟΥ

1892.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΑΙ ΜΟΥΣΑΙ

ΕΤΟΣ Α'. 15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1892 ΦΥΛΛ. Β'.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΣΕΛΛΕΫ

Ὁ παρακολουθῶν ἐπισταμένως τὴν ὑπὸ τὸ κράτος τῶν παντοίων πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν μεταβολῶν ἐξέλιξιν τῆς κοινῆς ἐν Ἀγγλίᾳ γνώμης δὲν δύναται ἢ νὰ θαυμάσῃ τὴν καταπληκτικὴν πρόοδον τῶν ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν φιλελευθέρων δογμάτων ἐν τῇ εὐδαίμονι ἐκείνῃ χώρᾳ. Τὸ ἔθνος ἐκεῖνο, ὅπερ μόλις πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ὑπερηφάνως ἀπέστεργε πᾶσαν πρὸς τὴν κατακτηθεῖσαν φυλὴν παραχώρησιν, ἑτοιμάζεται ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ πρώτου τῶν τέκνων του ν' ἀπαλείψῃ χάριν τῆς φυλῆς ταύτης ἑπτὰ αἰώνων παραδόσεις· οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι, οἱ τοσοῦτον στερρῶς ἐμμένοντες εἰς τὰς καθεστηκυίας αὐτῶν δοξασίας καὶ πεποιθήσεις, οἱ ἀφαιρέσαντες ἀπὸ τοῦ Σέλλεϋ καὶ αὐτὸ τὸ δικαίωμα τῆς πατρότητος, πανηγυρίζουσιν ἐπισήμως τὴν γενέθλιον αὐτοῦ ἑκατονταετηρίδα. Δὲν πρέπει δὲ τὸ παράπαν νὰ μᾶς ἐκπλήξῃ ἐὰν ἡ πρὸς τὸν ποιητὴν τοῦ Ἀ λ ά σ τ ο ρ ο ς εὐμένεια δὲν ἐκδηλοῦται ἐν ἴσῃ μοίρᾳ καὶ πρὸς τὸν ποιητὴν τοῦ Ἀ ρ ό λ δ ο υ· ἡ Ἀγγλία ἐννοεῖ μέχρι τινὸς τὸν ἀρνησίθρησκον, ἀλλ' οὐχὶ τὸν ἀρνησίπατριν· δύναται νὰ συγχωρήσῃ τὸν ἀσεβοῦντα πρὸς τὸ μεγαλεῖον τῆς θρησκείας της, ἀλλ' οὐχὶ τὸν μὴ ἀποκαλυπτόμενον πρὸ τῆς ἐν Βατέρλω αἴγλης.

Ἀλλὰ τίς ὁ ἀοιδὸς οὗτος, ὃν ἡ Ἀγγλία συγκαταλέγει μεταξὺ τῶν τεσσάρων ἡγητόρων τοῦ ἀνὰ τοὺς αἰῶνας ποιητικοῦ βίου τῆς πατρίδος του; Καὶ αὐτὴ ἡ φύσις, οἱονεὶ θέλουσα νὰ προαγγείλῃ αἰσθητότερον τὴν ἐμφάνισιν τοῦ παραβόλου καινοτόμου, ἔθηκε τὴν κοιτίδα του ἐν μέσῳ τοῦ παγκοσμίου σάλου τοῦ 1792, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ κόσμος τοῦ παρελθόντος κατέρρεεν ἀπέναντι τῶν τροπαιούχων ὁμάδων, ἃς ἐνίσχυον οὐχὶ ὅπλα, ἀλλ' ἰδέαι. Ἡ γενέτειρα αὐτοῦ χώρα, διηνεκῶς ὑφισταμένη τὴν ἀπήχησιν τῶν ἐκεῖθεν τῆς Μάγχης διαδραματιζομένων σκηνῶν, ἢ ἐπειρᾶτο, ὡς ὁ Πίττ, νὰ περισώσῃ τὸ πολλαχόθεν σαλευόμενον καθεστώς, ἢ ἐπεκρότει, ὡς ὁ Φώξ, εἰς τὴν ἐκ τῆς ἠπείρου ὑποφώσκουσαν ἠῶ, ἤ, οὐδετέρα ἐν μέσῳ τοῦ διεξαγομένου φοβεροῦ ἀγῶνος, ἐξέφερεν, ὡς ὁ Βοῦρκε, τὴν κεραυνοβόλον αὐτῆς ἀρὰν κατ' ἐκείνων, οἵτινες, ἵνα δῆθεν χειραφετήσωσι τὴν ἀνθρωπότητα, ἀπεδεκάτιζον αὐτὴν ἐπὶ τῶν ἰκριωμάτων.

Ἐν μέσῳ τῆς συγκρούσεως τῶν ἀντιφερομένων τούτων γνωμῶν καὶ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

αἰσθημάτων, ὁ δεκαεξαέτης Σέλλεϋ, γόνος περιβλέπτου οἰκογενείας, ἐξεδι-
ώκετο τοῦ ἐν Ὀξφόρδῃ πανεπιστημίου ὡς συντάκτης φυλλαδίου κηρύσσοντος
τὴν ἀνάγκην τῆς ἀθεΐας, τὴν ἀποπομπὴν δὲ τῆς σοφῆς συγκλήτου ἐ-
κύρου ὁ πατὴρ ἀποδιώκων ὡσαύτως τῆς οἰκογενειακῆς αὐτοῦ ἑστίας τὸν
μικρὸν Ἰακωβῖνον, τὸν βεβήλως παρεισφρήσαντα εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἐ-
κείνην τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς συντηρητικότητος.

Ἰδοὺ λοιπὸν ὁ νεαρὸς ἀοιδὸς ἄστεγος, φυγάς, πλανώμενος ἀνὰ τὰ
τρία βασίλεια καὶ μόνον ἐφόδιον μεθ' ἑαυτοῦ κομίζων τὰ ἰνδάλματα
τοῦ νοῦ καὶ τὰ ὄνειρα τῆς καρδίας του. Ἡ πατρικὴ στοργὴ τὸν ἀ-
πεκήρυξεν· ἡ φιλία τὸν ἐφενάκισε· πάντα δὲ ταῦτα τὰ κενὰ ἔπρεπε νὰ
πληρώσῃ ὁ ἔρως. Τότε ἀπάγει, ὡς διαμαρτύρησιν κατὰ τῶν διωκτῶν του,
κόρην πολὺ ὑποδεεστέραν τὸ γένος, ἀγνοοῦσαν τὰ ἔθιμα τῶν ἀνωτέρων
τάξεων, ἀλλὰ γινώσκουσαν ν' ἀγαπᾷ· πλὴν μετὰ πολλὰς περιπετείας ὁ
πρῴην τοσοῦτον ἔνθους ἐραστὴς ἐπαναφέρει εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς
της τὴν πάντοτε λατρεύουσαν αὐτὸν νεάνιδα. Ἄλλη ἐρωμένη κατα-
λαμβάνει ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ποιητοῦ τὴν θέσιν τῆς πρώτης. Ἀπέρ-
χεται τῆς Ἀγγλίας, περιοδεύει τὴν Ἑλβετίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν· ἡ εὐ-
πορία καὶ ἡ ἄνεσις φαίνονται τέλος προσμειδιῶσαι εἰς τὴν μέχρι τῆς
στιγμῆς ἐκείνης πενιχρὰν αὐτοῦ στέγην, ὅτε αἴφνης μανθάνει ὅτι ἡ ἐγ-
καταλειφθεῖσα γυνή, ἐν ᾗ ἡ μεγαλοφυΐα δὲν ἐνόθευε τὴν καρδίαν, ἐπνί-
γη ἐκ ζηλοτυπίας καὶ ἀπογνώσεως. Ἡ εἰκὼν τῆς αὐτόχειρος τὸν πα-
ρακολουθεῖ ἔκτοτε ἀνὰ τὸν πλάνητα αὐτοῦ βίον· μάτην πειρᾶται ν' ἀ-
ρυσθῇ ἐκ τῆς φιλίας τοῦ Βύρωνος καὶ τῆς πάντοτε ἀκμαζούσης
διανοίας του τὴν λήθην τοῦ τραγικοῦ ἐκείνου συμβάντος, καὶ τέλος
τὴν ὀγδόην Ἰουλίου 1822 πνίγεται, ἀνατραπείσης τῆς λέμβου, ἥτις τὸν
μετέφερεν ἀπὸ Λιβόρνου εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς Γενούης. Ἐὰν ἐπιστεύομεν εἰς
τοὺς θρύλλους τοῦ μεσαίωνος, θὰ ἐφανταζόμεθα ὅτι ἡ ἕνεκεν αὐτοῦ διὰ
τοῦ ἰδίου ἐκείνου θανάτου αὐτοκτονήσασα γυνή, μεταβληθεῖσα εἰς νηρηΐδα
καὶ κρυπτομένη ἐν τῷ πυθμένι τῆς θαλάσσης, ἀνέτρεψε τὸ ἀκάτιον, οὐχὶ ἵνα
τιμωρήσῃ, ἀλλ' ἵνα ἀνακτήσῃ τὸν ἄπιστον.

Ὁ Σέλλεϋ δύναται ὄντως νὰ κληθῇ ὁ πρωτουργὸς ῥιζικῆς ἐπαναστά-
σεως ὡς πρὸς τὰ κρατοῦντα ἐν Ἀγγλίᾳ φιλολογικὰ δόγματα. Αἱ ῥεμβώδεις
τινῶν τῶν πρὸ αὐτοῦ ποιητῶν ἀοριστίαι, ἡ ἐπίπλαστος ἄλλων καὶ ἰ-
δίως τῶν Λημνιστῶν εἰς τὴν φύσιν ἀφοσίωσις, ἐκλείπουσιν ἀπέ-
ναντι τῆς ἐν μέσῳ πολλῶν ἀλλοκότων θεωριῶν μεγάλης· καὶ γονίμου ἰδέας,
τῆς ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ ἐπικρατούσης, τοῦ ἀγῶνος ὑπὲρ τῆς ἀνθρω-
πότητος. Ὁ Σέλλεϋ δὲν κατατρύχεται ὑπὸ διηνεκοῦς ἀμφιβολίας, ἀπε-
γνωκὼς ἐναλλὰξ καὶ ἔνθους· ἀρνεῖται, ἀνατρέπει, ἀλλὰ πιστεύει εἰς τὰς
ἀρνήσεις του καὶ εἰς τὰς ἀνατροπάς του. Βαθὺς φιλόσοφος ἅμα δὲ καὶ
εὐφάνταστος ποιητὴς περικαλύπτει τὰς θεωρίας του διὰ τοῦ ἀπα-
στράπτοντος τῆς ἀλληγορίας μανδύου· ἀλλ' οἱανδήποτε μορφὴν καὶ τύπον

καὶ ἂν περιβάλλωνται τ' ἀποκυήματα τῆς φαντασίας του, οὐδὲν ἄλλο εἰσὶν
ἢ αἱ ποικίλαι ἀποτυπώσεις τῆς ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον δούλης, ἀλλὰ τέλος χει-
ραφετουμένης ἀνθρωπότητος. Οὕτω ὁ Ἀπηλευθερωμένος Προ-
μηθεύς, ὁ κεραυνοβοληθεὶς γίγας, ἀνίσταται τροπαιοῦχος ἐκθρονίζων καὶ
καταπατῶν τὸν Δία, τὸν ἐνσαρκοῦντα ἐν ἑαυτῷ πᾶσαν δεσποτείαν καὶ
πρόληψιν· οὕτω ἐν τῇ Ἐπαναστάσει τοῦ Ἰσλὰμ γυνὴ μεγα-
λουργός, ἀντὶ νὰ συντρίβῃ διὰ τῆς πτέρνης τὴν κεφαλὴν τοῦ ὄφεως,
τοῦ συμβόλου τούτου τῆς ἀνταρσίας τοῦ πνεύματος κατὰ τῆς πατροπαρα-
δότου δοξασίας, τὸν θερμαίνει ἐν τῷ κόλπῳ αὐτῆς καὶ θεραπεύει τὰ
αἱμάσσοντα αὐτοῦ τραύματα. Τὸ αὐτὸ ἐπαναστατικὸν πνεῦμα ἀναφαίνε-
ται, καίτοι ὑπὸ εἰδικωτέραν ὄψιν, ἐν τῇ περιωνύμῳ τραγῳδίᾳ Béatri-
ce Cenci, τῇ τοσοῦτον θαυμασθείσῃ ὑπὸ τοῦ Βύρωνος, ἥτις κα-
τώρθωσε νὰ κινήσῃ τὸν οἶκτον καὶ τὴν συμπάθειαν ὑπὲρ τῆς ἀνεστραμ-
μένης ταύτης Λουκρητίας τῶν νεωτέρων χρόνων, ὑπὲρ τῆς πατροκτό-
νου ταύτης, εἰς ἥν, ἀπέναντι τῆς κτηνώδους ὕβρεως ἀσέμνου γεν-
νήτορος, ὑπελείπετο ἡ ὑπερτάτη καταφυγὴ τῆς αὐτοκτονίας.

Πολὺ ἀπέχομεν τοῦ νὰ ἐνστερνισθῶμεν τὰς θεωρίας τοῦ Σέλλεϋ φιλο-
σοφοῦντος ἐν τῇ ποιήσει· ὁμολογοῦμεν ὅμως ὅτι θεωροῦμεν αὐτὸν ἀ-
μίμητον ὡς λυρικὸν ποιητὴν ἐν τῇ εὐρυτέρᾳ τῆς λέξεως ταύτης
σημασίᾳ. Τὸν θαυμάζομεν ὅταν ἐν τῷ ποιήματί του ἡ «Ἑλλὰς» τῷ ἀ-
νατεθειμένῳ εἰς τὸν πρίγκηπα Ἀλέξανδρον Μαυροκορδᾶτον εὐαγγελίζε-
ται τὴν μέλλουσαν τοῦ ἡμετέρου ἔθνους ἀνάστασιν, παρορμῶν οὕτω τὸν
Βύρωνα νὰ δράμῃ πρὸς βοήθειαν τῶν ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγωνιζομένων·
τὸν θαυμάζομεν ἐν τῷ Ἀλάστορι, ἐν ᾧ ἀπεικονίζει ἑαυτὸν μά-
την ἀναζητοῦντα ἐν τοῖς ἔργοις τῶν φιλοσόφων καὶ ὑπὸ διαφόρους οὐ-
ρανοὺς ἀνύπαρκτον ἰδεῶδες· τὸν θαυμάζομεν τέλος, ἐκτὸς τοσούτων ἄλ-
λων καλλιτεχνημάτων, ἐν τῷ ᾄσματι τοῦ Κορυδαλοῦ, ἐν ᾧ
συνοψίζεται τελειότερον ἢ ἐν παντὶ ἄλλῳ ἔργῳ του τὸ εἶδος καὶ ἡ φύ-
σις τῆς ἐμπνεύσεώς του. Τὸ εὔχαρι πτηνὸν ἀνίπταται πρὸς τὸν οὐ-
ρανὸν ἀναπέμπον τοὺς λιγυροὺς αὐτοῦ φθόγγους, ἡ δὲ ἄνοδός του ἐν μέσῳ
τῆς ἀκτινοβολίας τοῦ δύοντος ἡλίου ἀπεικονίζει βίον μετάρσιον, ἀπηλ-
λαγμένον πάσης πλάνης καὶ παθήσεως. Ἀλλ' αἴφνης ἡ ἔμπνευσις
διακόπτεται· ὁ ποιητὴς ἀπὸ τοῦ ἐδάφους, ἐφ' οὗ ἕρπει, ἐρωτᾷ τὸ αἰθερο-
δρόμον πτηνὸν περὶ τῶν νέων κόσμων, περὶ τῶν νέων οὐρανῶν, εἰς
οὓς τὸ ἀνεβίβασεν ἡ πτῆσίς του. Ἐν τῇ περιλύπῳ ταύτῃ ἀναμνή-
σει τῆς πεπερασμένης αὐτοῦ φύσεως ἔγκειται ὁ προέχων χαρακτὴρ τῆς
ποιήσεως τοῦ Σέλλεϋ· πλήν, ἐπειδὴ ἡ καρδία δὲν πρέπει νὰ ὑποκύψῃ ἀ-
μέσως εἰς τὸν νοῦν, ἡ ἔμπνευσίς του αὐτὴ δὲν τελευτᾷ ἀποτόμως. Ἡ φι-
λοσοφία ἔχει διδάγματα, ἀλλ' ἡ ποίησις ἔχει δάκρυα. Οὕτω λοιπὸν ἡ
συναίσθησις τῆς μηδενείας του δὲν κατασιγάζει τὸν ποιητήν· τὸ ᾆσμα
του παρατείνεται γοργὸν καὶ ἄτονον, ὡς ἐὰν ἐπέκειτο ὁ θρῆνος· τέλος δὲ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

πνίγεται ἐν τῷ λυγμῷ ἐκείνῳ ὅν ὅλοι γινώσκομεν, διότι ὅλοι πολλάκις τὸν ἐξεπέμψαμεν, ἐν τῷ λυγμῷ ἐκείνῳ, δι' οὗ ὁ ποιητὴς, ἄνθρωπος καὶ οὗτος, κοινωνεῖ μετὰ τῆς ἀνθρωπότητος.

Μ. ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ

Ο ΠΑΠΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΤ'

ΕΝ Τῌ ΕΛΛΗΝΙΚῌ ΙΣΤΟΡΙᾼ

(συνέχεια ὅρα προηγ. φυλλ.)

Ὁ Βοργίας οὗτος πρὶν ἢ γίνῃ Πάπας ἔσχε γραμματέα τὸν Κύπριον Λουδοβῖκον Ποδοχάταρον ἢ Ποδοκάταρον, ἕνα τῶν μᾶλλον σοφῶν καὶ λογίων τῶν χρόνων αὐτοῦ «uno dei più dotti e forbiti letterati di quel secolo» καὶ ἔξοχον φιλόσοφον καὶ φιλόλογον «insigne filosofo e filologo» κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ βιογράφου τοῦ ἐν λόγῳ Πάπα Leonetti. Ὁ Ποδοκάταρος οὗτος, νέος καταλιπὼν τὴν πατρίδα του Κύπρον, μετέβη εἰς τὴν Ἰταλίαν. Ἐκπαιδευθεὶς δὲ εἰς τὸ Πατάβιον ἐγένετο ἀκολούθως πρύτανις (rector) τοῦ ἰδίου Πανεπιστημίου ἔνθα ἐφοίτησεν.(1) Μετὰ ταῦτα εἰς Ῥώμην ἐλθὼν ἔτυχε μεγίστης ὑποστηρίξεως παρὰ τοῦ Βοργίου, ὄντος καρδιναλίου, καὶ ἀπὸ τοῦ 1457 ὑποκαγγελαρίου (2). Ἡ πρὸς τὸν Ἕλληνα Ποδοκάταρον εὔνοια τοῦ Βοργίου ἦτο μεγίστη καὶ τὰ μάλιστα ἐλυπήθη ὅτι ἠναγκάσθη νὰ τὸν παραχωρήσῃ εἰς τὸν Πάπαν Ἰννοκέντιον Η.' ἵνα γίνῃ γραμματεὺς αὐτοῦ. Ὁ Κύπριος οὗτος, ἀσπασθεὶς τὸν καθολικισμὸν ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος τῆς πόλεως Capaccio καὶ ἀκολούθως προήχθη παρὰ τοῦ φίλου του, γενομένου Πάπα, εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Καρδιναλίου. (3) Φιλόμουσος ὢν ὁ Ἀλέξανδρος ΣΤ' ζωὴν ἔδωκεν εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν πανεπιστήμιον, διατάξας, τῷ 1497, πολλὰ, ὑπὲρ τῆς συντηρήσεως καὶ προόδου αὐτοῦ. Μεταξὺ δὲ τῶν ἐπιμελητῶν (commisari) ἐξέλεξε καὶ τὸν φίλον του Ἕλληνα Ποδοκάταρον. (4)

(1) Παπαδοπούλου, Historia gymnasi Patavini, σελ. 323.

(2) Τότε μόνος vice cancelliere εἶχον οἱ Πάπαι «La chiesa Romana non »usa il nome di Cancelliere in riverenza di S. Marco, cui a tradizione »fu commesso questo carico onorevole; ovvero perche si stima essere »la persona del Papa il cancelliere di Cristo. Nondimeno presso gli »antichi noi troviamo usato il nome di Cardinale Cancelliere» ὡς ἔγραφεν ὁ Picolomini εἰς τὸν Καγκελάριον Mayer.

(3) Ὁ Σάθας (Νεοελ. Φιλολογ. σελ. 227) λέγει ὅτι ὁ Ποδοκάταρος ἐγεννήθη τῷ 1430 καὶ ἀπεβίωσε τῷ 1505, ὁ δὲ Δημητρακόπουλος (Προσθ. καὶ διορθ. εἰς τὴν Νεοελ. Φιλολ. τοῦ Σάθα σελ. (35) ἱστορεῖ ὅτι ἐγεννήθη τῷ 1431 καὶ ἀπεβίωσε τῷ 1506 ἐν Ῥώμῃ ὅπερ ὀρθότερον. Ὁ Ποδοκάταρος, σὺν ἄλλοις, συνέγραψε καὶ Historia di rebus Cypriis. Καὶ ἕτερος Κύπριος ὁ Λίβιος Ποδοχάτορος ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου, διέπρεψε—Ὅρα καὶ Legrand. Bibliografie Héllénique Τομ. Α' σελ. XL 11, 193.

(4) Leonetti, Alessandro VII, κεφ. XXVIII.

*
* *

Τῇ 11 Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1492, λίαν πρωΐ ἐγένετο γνωστὸν ὅτι ὁ Βοργίας ἦτο ὁ Πάπας, ὅστις ἔλαβε τὸ ὄνομα Ἀλέξανδρος Στ'. Ἀπό τινος εἰς τὴν Ἰταλίαν εἶχον παύσει αἱ ῥᾳδιουργίαι, τὰ πάθη καὶ αἱ μάταιαι συζητήσεις, αἵτινες τόσον ἐμάστιζον τὴν ὡραίαν Χερσόνησον, ἀλλ' αἴφνης, μετὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου Πάπα, τὰ πνεύματα ἀνέλαβον τὴν προτέραν αὐτῶν κατάστασιν καὶ ἡ ἡσυχία συνεπῶς διεταράχθη ἐν Ἰταλίᾳ, ὅπερ ἐπέδρασε καὶ ἐκτὸς αὐτῆς. Τὰ Μεδιόλανα διῳκοῦντο ὑπὸ τοῦ Λουδοβίκου Σφόρτσα, ἀνδρὸς ἔχοντος πολλὰς ἀρετὰς, ἀλλὰ καὶ ἐλαττώματα οὐχὶ ὀλίγα ἤ, ὡς ὁ Commines (1) τὸν χαρακτηρίζει, «Estoit homme tres saige, mais fort craintif et bien souple quant il avoit paour (j'en parle comme de celluy qne j'ay congneu et beaucoup de choses traicté avec luy) et homme sans foy s'il veoit son prouffit pour la rompre. Ἄλλως τε κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Séailles (2) ἡ οἰκογένεια τῶν Σφόρτσα εἶναι ὡραῖον παράδειγμα ἰταλικῆς τυραννίας τῶν χρόνων ἐκείνων καὶ ὁ Λουδοβῖκος, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ ἰδίου ἐμβριθοῦς Séailes......... se flatte de tromper tout le monde, Alexandre VI est son Chapelain, Maximilien son condottière, le roi de France, son courrier. D'ailleurs il a son ideal du prince. (3) Καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ, ἡ Ἰσαβέλλα, ἦτο γυνὴ μεγάλου θάρρους ἢ κατὰ τὸν Commines (4) ὅστις καλῶς ἐγνώριζε, estoit fort courageuse: et eust voulontiers donné credit à son mari, si elle eust peu; mais il n'estoit pas guères sage, et révéleoit ce que elle luy disoit. Ὁ Λουδοβῖκος οὗτος παρεκίνησε τὸν νεαρὸν τῆς Γαλλίας Κάρολον Η'. νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν Ἰταλίαν (5) καὶ ὁ Πάπας Ἀλέξανδρος ΣΤ' ἔλαβε μέρος ἐνεργὸν μὴ ἐπιθυμῶν τοῦτο (6). Ὁ Κάρολος οὗτος τῆς Γαλλίας βασιλεὺς δὲν ἦτο ἀνὴρ δυνάμενος ἐν τῇ ἱστορίᾳ νὰ ἀφίσῃ ἴχνη μεγάλου ἀνδρὸς, ἀλλ' ἂν τὴν ἐπιθυμίαν εἶχε νὰ γείνῃ ἥρως καὶ τὸ θάρρος δὲν τοῦ ἔλειπε, δὲν εἶχε ὅμως καὶ τὴν διάνοιαν τὴν ἀπαιτουμένην. Καὶ σήμερον ἔτι ὡς κοινὸς ἀνὴρ θεωρεῖται. (7) Ὁ βασιλεὺς οὗτος εἶχε τὴν ἀπαίτησιν, μετὰ τὴν νικηφόρον νίκην εἰς τὴν Ἰταλίαν, νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἱερουσαλήμ.

(1) Memoires κεφ. VII 3.

(2) Leonard de Vinci, l'artiste et le savant, Paris 1892 σελ. 41.

(3) Αὐτόθι.

(4) Mémoires VII.

(5) Corio, Storia di Milano κεφ. VII.

(6) Leonetti Alesasndro, VI, κεφ. X, XI, XII.

(7) Ὅρα Victor Duruy Histoire de France, Paris 1892 σελ. 325-334

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Τοῦ βασιλέως ἡ ἰδέα διεδόθη εἰς τὸν λαόν του, ὅστις τὴν ἐπεκύρωσε καὶ ἐνόμιζεν ὅτι ἤδη ἦτο κάτοχος τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Κωνσταντίνου καὶ τοῦ βασιλείου τοῦ Δαβίδ, ἐνόμιζεν ὅτι ἡ κατοχὴ τῆς Νεαπόλεως θὰ ἦτο ὁ πρόδρομος ἐκείνης τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς διαδόσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀνὰ τὴν Ἀνατολήν. Γνωρίζων ὁ Κάρολος ὅτι ὁ ἄνθρωπος διὰ τὴν θρησκείαν ἰδίως εὐχαρίστως χύνει τὸ αἷμά του, δὲν ἔλειψε νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν ἐκστρατείαν του ὡς ἀγγελομένην ἐκ παλαιῶν προφητειῶν. Οὕτως εἰς στίχους τιτλοφορουμένους La prophetie du Roi Charles huitieme par maître Guilloche de Bourdeau ἀναγινώσκονται καὶ αἱ ἑξῆς.

Il fera de si grants batailles	Entrera puis dedans la Grèce,
Qu'il subjugera les ytailles (ἰταλοὶ)	Où par sa vaillante prouesse
Çe fait, d'ilec il s'en ira	Sera nommé le roi des Grecs,
Et passera delà la mer,	En Jérusalem entrera. κτλ.

(Πρβλ. Mémor. del' Academ. des Inscrip. τόμος VII.)

Προκειμένου περὶ τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Τούρκων ὡς καὶ περὶ τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν ἱερῶν τόπων τί ἔπραξεν ὡς Χριστιανὸς ὁ Πάπας Ἀλέξανδρος; Ἦτο πράγματι τοῦ Καρόλου τὸ ἰδεῶδες ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἀνατολῆς; Ἴδωμεν.

(ἕπεται συνέχεια)

Σ. ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ

('Απόσπασμα ἐκ τοῦ παρὰ τῷ ἐνταῦθα ἀρχειοφυλακείῳ σωζομένου ἀνεκδότου χειρογράφου «Χρονικὰ Δ. Βαρβιάνη. Σελὶς 223 δ.)

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ ΧΟΛΕΡΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 1855

Κατὰ τὴν 20ὴν Σεπτεμβρίου ἔτος παλαιὸν πλοιάρια ἐλθόντα ἐκ Κατοχῆς καὶ κομίσαντα Ζακυνθίους ἐργάτας διέδωσαν ἐνταῦθα τὴν φήμην, ὅτι εἴς τι χωρίον παρὰ τὴν Κατοχὴν κείμενον συνέβησαν κρούσματα χολέρας. Ἀμφεβάλλετο δὲ ἂν ἦτο πραγματικὴ χολέρα, ἢ ἄλλη τις τῶν συνήθων νόσων, τῶν ἐτησίως εἰς τοὺς ἑλώδεις ἐκείνους τόπους ἀναπτυσσομένων.

Ἡ ὑγιειονομικὴ ἡμῶν ἀρχὴ οὐδεμίαν εἶχε περὶ τοῦ πράγματος ἐπίσημον ἀγγελίαν. Τὰ ὑγιειονομικὰ ἔγγραφα ἅτινα τὰ πλοιάρια ἔφερον, ἐβεβαίουν ὅτι εἰς τὸν τόπον τοῦ ἀπόπλου οὐδεμία ὑπῆρχε νόσος μεταδοτική.

Τῇ 25 7βρίου (7 Ὀκτωβρίου) ἡμέρα Κυριακῇ κατέπλευσεν εἰς τὸν ἐνταῦθα λιμένα τὸ πλοῖον «Ἅγιος Διονύσιος» ἀνῆκον εἰς τὸν Νικόλαον Μιτάκην ἀπὸ Χαρτάτα τοῦ Καταστταρίου καὶ κυβερνώμενον ὑπὸ τοῦ Νικολάου Ματρινοῦ, φέρον τὸν ἰδιοκτήτην Μιτάκην καὶ τινας ἐργάτας Ζακυνθίους. Ἐκ τῆς ὑγιειονομικῆς πιστοποιήσεως τὴν ὁποίαν ἔφερε, προέκυπτεν ὅτι τὸ μέρος ἀφ' ὅπου τὸ πλοῖον ἀπέπλευσεν ἔχαιρεν ἐντελῆ ὑγείαν.

Οἱ ἐπιβάται ἅπαντες ἦσαν γεωργοὶ καί τινες αὐτῶν ἐφαίνοντο ἀσθενεῖς. Ὁ ὑγιειονομικὸς ὑπάλληλος παρατηρήσας τὸ πιστοποιητικὸν καὶ ἐξετάσας τοὺς ἐπιβάτας παρημέλησεν, ὡς διϊσχυρίζονται, ν' ἀναφέρῃ εἰς τὸν προϊστάμενον αὐτοῦ τὴν ὑγιεινὴν τῶν ἐπιβατῶν κατάστασιν, ἄλλως τε ἤθελον ληφθῆ ἐξ ὑπαρχῆς σύντονα μέτρα. Ἐρρέθη δὲ καὶ τοῦτο ὅτι ὁ ὑγιειονομικὸς ὑπάλληλος τῆς Κατοχῆς ἐσημείωσε μὲν εἰς τὸ ἔγγραφον τοῦ ἀναχωροῦντος πλοίου· ὅτι ὑπῆρχον ὑπόνοιαι χολέρας, ἀλλ' ὅτι ὁ Μητάκης, ἵνα ἀποφύγῃ τὴν ὁποίαν ἔμελλε νὰ ὑποστῇ κάθαρσιν ἀντὶ νὰ διευθυνθῇ εἰς Ζάκυνθον, προσήγγισεν εἴς τινα παραλίαν τῆς Ἀκαρνανίας, ὅπου ἐξαπατήσας τὸν ἐκεῖ ὑγιειονομικὸν ὑπάλληλον, ἔλαβε παρ' αὐτοῦ νέαν πιστοποίησιν, δι' ἧς ἀπεδεικνύετο ὅτι τὸ μέρος ἐκεῖνο ἔχαιρεν ἐντελῆ ὑγείαν. Ἡ ἀπάτη αὕτη καὶ ἡ παραμέλησις τοῦ ἐνταῦθα ὑγιειονομικοῦ ὑπαλλήλου συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ νήσῳ μετάδοσιν τοῦ νοσήματος.

Ὁ Μιτάκης καὶ οἱ λοιποὶ ἐπιβάται ἔλαβον τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐλευθέραν κοινωνίαν. Καὶ οὗτος μὲν μετέβη παραυτὰ εἰς Καταστάρι πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ υἱοῦ του, τὸν ὁποῖον εἶχεν ἀφίσει ἀσθενῆ. Διανυκτερεύσας δὲ εἰς τὴν οἰκίαν του περὶ τὴν χαραυγὴν τῆς ἐπιούσης ὑπῆγε εἴς τινα θέσιν πλησίον τῆς οἰκίας του κειμένην, ὅπου ὑπῆρχε συκῆ καὶ φαγὼν ποσόν τι σύκων, (ἐκ τῶν κοινῶς λεγομένων λ ι α ν ό σ υ κ α) ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πόλιν διὰ νὰ ἐκφορτώσῃ τὸ πλοῖόν του. Γενομένης τῆς ἐκφορτώσεως ἠσθάνθη οὗτος κατὰ τὴν ὀγδόην ὥραν τῆς πρωΐας πόνους κωλικοὺς καὶ ἀδυναμίαν καὶ ἀποβιβασθεὶς μετεφέρθη εἴς τινα χαμωγαίαν οἰκίαν κειμένην παρὰ τὴν οἰκίαν τοῦ Ἱππότου Μουτσᾶ ἀνήκουσαν ἄλλοτε εἰς τὸν Κ.ο Λογοθέτην Κοντῆ χωριζομένην διὰ παρόδου τῆς οἰκίας τοῦ Κ.ο Μακρῆ, ὅπου νῦν τὰ δικαστήρια. Ἰατρός τις ἐπισκεφθεὶς αὐτὸν τῷ παρήγγειλε φάρμακον ἀλλὰ μετ' ὀλίγον, ἐπιταθέντων μεγάλως τῶν συμπτωμάτων, προσεκλήθη ἐκ νέου ὁ Ἰατρὸς ὅστις ἰδὼν ὅτι ἡ νόσος ἔβαινεν ἐπὶ τὸ χεῖρον προστεθείσης διαρροίας ἀφθόνου καὶ ψυχρῶν ἱδρώτων παρήνεσε τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ νὰ ἐκπληρώσωσι πρὸς τὸν ἀσθενῆ τὰ τελευταῖα τῆς θρησκείας ἡμῶν παραγγέλματα, ὅπερ καὶ ἐγένετο. Μετὰ ταῦτα ἐπῆλθε αὐτῷ ἀφωνία, ἐνῷ ἥ τε διάρροια καὶ οἱ ψυχροὶ ἱδρῶτες ἐξηκολούθουν μετὰ προφανῶν συμπτωμάτων χολερικῆς διαρροίας καὶ περὶ τὴν ἑβδόμην ὥραν τῆς ἑσπέρας ἀπεβίωσε μὲ ὅλων τῶν ἐξωτερικῶν φαινομένων τῆς χολέρας. Κατὰ τὴν γενομένην ἐπὶ τοῦ νεκροῦ αὐτοψίαν, οἱ ἰατροὶ ἐδιχογνώμησαν. Καὶ οἱ μὲν διϊσχυρίζοντο ὅτι τὸ περὶ οὗ ἐπρόκειτο νόσημα ἦτο χολέρα, οἱ δὲ τοὐναντίον. Τούτων [illegible] ἡ διάγνωσις τῆς νόσου ἔμεινεν ἀμφίβολος. Τὴν [illegible] συνέβησαν ἐν τῇ πόλει τρία κρούσματα καὶ ἐν τῷ χωρίῳ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Γαϊτάνη τέσσαρα καὶ θάνατοι δύο.

Τὴν 27 οὐδὲν συνέβη κροῦσμα, ἀλλὰ δύω θάνατοι. τὴν 28 ἕν κροῦσμα εἰς τὴν πόλιν καὶ εἷς θάνατος. Τὴν 29 ἕν κροῦσμα εἰς τὴν πόλιν καὶ ἕν εἰς τὴν ἐξοχὴν καὶ δύο θάνατοι. Τὴν 30 ἕν κροῦσμα εἰς τὴν ἐξοχὴν καὶ εἷς θάνατος, Τὴν 2, 3, 4, 5, 7, 13 καὶ 16 ἔτος παλαιὸν οὐδὲν συνέβη κροῦσμα, ἀλλὰ μόνον 17 θάνατοι.

Τὰς λεπτομερείας ταύτας ἀναφέρομεν παρατηροῦντες ὅτι μολονότι ἀπὸ τῆς 2 μέχρι τῆς 16 8βρίου συνέβησαν κρούσματα καὶ ἰδίως τὴν 12 Ὀκτωβρίου προσεβλήθησαν 12 ἄτομα ἐν τῇ ἐξοχῇ, μ' ὅλα ταῦτα ἡ διχνογνωμία τῶν ἡμετέρων ἰατρῶν καὶ τῶν ἰατρῶν τῆς Ἀγγλικῆς Φρουρᾶς, οἵτινες εἶχον κηρυχθῆ κατὰ τῆς ὑπάρξεως τῆς χολέρας, συνετέλεσαν, ὥστε οἱ ἄνθρωποι νὰ παραδεχθῶσιν ὅτι τὸ νόσημα δὲν ἦτο χολέρα, ἀλλ' ἄλλη τις νόσος κωλικὴ ἐπιδημικῶς ἐνσκήψασα ἡ παρὰ τοῦ λαοῦ καλουμένη ἀ μ π ε ν ο κ λ ά δ ι. Ὑπὸ τοιαύτης λοιπὸν ἰδέας ὁ λαὸς κατεχόμενος ἔμενεν ἀτάραχος μὴ ὑποπτευόμενος ποσῶς τὴν ὕπαρξιν τῆς χολέρας.

Ἀλλὰ καὶ ὅσοι ἐπέστησαν τὴν προσοχὴν αὐτῶν ἐπὶ τῶν συμπτωμάτων καὶ τῶν ὀλεθρίων ἐπακολούθων τοῦ τρομεροῦ νοσήματος ἔλαβον μέτρα προφυλακτικά, ὅπως πολεμήσωσιν αὐτό.

(ἕπεται συνέχεια)

Ο ΜΗΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

Παῶφ ἐκάλουν τὸν μῆνα τοῦτον οἱ Αἰγύπτιοι καὶ Βοηδρομιῶνα οἱ Ἕλληνες, ὀνόματα, δι' ὧν ὑπηνίττοντο τὴν στάσιν τοῦ ἡλίου, ἤτοι τὸν ἰσημερινόν. Ἦτο ὁ δεύτερος μὴν τοῦ αἰγυπτιακοῦ ἔτους καὶ ὁ τρίτος τοῦ ἀθηναϊκοῦ ἡμερολογίου. Ἐν τῷ ἀλβανῷ ἡμερολογίῳ ὁ μὴν οὗτος ἦτο ὁ ἕβδομος τοῦ ἔτους καὶ θεωρεῖται ἡ λέξις Σεπτέμβριος συγκειμένη ἐκ τῶν λέξεων s e p t e m καὶ imber==βροχὴ, δι' ὧν δηλοῦται ἡ ἐπάνοδος τῆς ὀμβρίμου ἐποχῆς. Ὁ μὴν οὗτος ἐγένετο ὁ ἔνατος ἐν τῇ μεταρρυθμίσει, ἣν ἐπήνεγκον ἐν τῷ ἡμερολογίῳ πρῶτος ὁ Νουμᾶς καὶ κατόπιν ὁ Καῖσαρ· οὐχ ἧττον ὅμως οἱ μεταρρυθμισταὶ οὗτοι δὲν μετήλλαξαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

Οἱ Ἀγγλο-Σάξωνες ἐκάλουν τὸν Σεπτέμβριον Gerst-Monat, ἤτοι μῆνα τῆς Κριθῆς, καθότι κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον ἡ κριθὴ ἐν τοῖς τόποις αὐτῶν ἦτο ἐντελῶς ὥριμος καὶ δι' αὐτοὺς ἦτον αὕτη μεγίστης σπουδαιότητος, διότι ἐξ αὐτῆς κατεσκεύαζον τὸν ζῦθον, κύριον καὶ σύνηθες αὐτοῖς ποτόν. Ἐκχριστιανισθέντες ὅμως βραδύτερον, ἐκάλεσαν τὸν Σεπτέμβριον Halig-Monat, ἤτοι ἱερὸν μῆνα, ἕνεκα τῶν πολλῶν θρησκευτικῶν ἑορτῶν, αἵτινες συνέπιπτον κατ' ἐκεῖνον τὸν μῆνα.

Οἱ Αἰγύπτιοι ἑώρταζον κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τὴν ἔγκυον Ἶσιδα, ἀλληγορίαν τῆς γονιμότητος τῆς γῆς, καθότι κατὰ τὰ μέσα τοῦ Σεπτεμβρίου ἡ γονιμοποιὸς πλημμύρα τοῦ Νείλου φθάνει εἰς τὸ ἀνώτατον σημεῖον.

Οἱ ἀρχαῖοι Ρωμαῖοι ἔθυον εἰς τὸν Ἥφαιστον, θεὸν τῶν σιδηρουργῶν, κατὰ τὸν Σεπτέμβριον, νομίζοντες ὅτι ὁ γεωργός, δι' ὅν ἀνανεοῦται τὸ ἔτος, ἤτοι ὁ χρόνος τῆς σπορᾶς, ὤφειλε τῷ Ἡφαίστῳ τὴν ὕννιν καὶ τ' ἄλλα τῆς γεωργίας ἐργαλεῖα. Εἰς τὰς εἰδοὺς τοῦ Σεπτεμβρίου, ἤτοι τὴν ὀγδόην ἑκάστου μηνὸς, ὁ δικτάτωρ, ἐὰν τοιοῦτος ὑπῆρχεν, ἢ ἄλλος τις ἀρχηγὸς, ἐκάρφωνεν ἐν τῷ Campidoglio τὸν ἱερὸν ἧλον, ἔθιμον, ὅπερ οἱ Ρωμαῖοι παρέλαβον παρὰ τῶν Βόλσκων, οἵτινες κατ' ἔτος ἐκάρφωνον ἐν τῷ ναῷ τῆς θεᾶς Νορκίας ἕνα ἧλον, πρὸς δήλωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐτῶν, διότι διάφορα ἔθνη ἐνόμιζον, ὅτι κατὰ τὸ φθινόπωρον ἐγένετο ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου. Καὶ ἐντεῦθεν ἴσως παρέλαβον οἱ Ρωμαῖοι τὸ ἔθιμον, ἵνα ἑορτάζωσι κατὰ τὴν 25 Σεπτεμβρίου τὴν ἑορτὴν τῆς γεννετείρας Ἀφροδίτης, ἥτις ἦτο σύμβολον τῆς δημιουργοῦ δυνάμεως.

Ὁ Σεπτέμβριος εἶνε ὁ φαιδρὸς μὴν τοῦ τρυγητοῦ.

Mensis quo presso spumat vindemia Baccho.

Ἐν ταῖς ἀρχαίαις παραστάσεσιν ὁ Σεπτέμβριος εἰκονίζεται ὑπὸ μορφὴν ἀνδρὸς περικεκοσμημένου οἰνάροις καὶ σταφυλαῖς καὶ κρατοῦντος εἰς τὴν χεῖρα ζυγὸν πρὸς παράστασιν τοῦ οὐρανίου τῆς Τρυτάνης σημείου ἰς ὅ εἰσέρχεται ὁ Ἥλιος κατὰ τὴν 25ην τοῦ μηνὸς τούτου.

(Ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ) Ὄσκ.

Ο ΔΙΣ ΑΠΑΓΧΟΝΙΣΘΕΙΣ

(Ἐκ τῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ).

ἼΠΠΙΡΟΣ εἶνε χωρίον ὡς πᾶν ἄλλο, ἀλλ' ἄγνωστον εἰς ἐμέ. Εὑρισκόμεθα ἐν πλήρει δεκάτῳ πέμπτῳ αἰῶνι, ἐν ἔτει 1418, δύω δὲ ἄνδρες, ὁ εἷς πλέον ἡλικιωμένος τοῦ ἑτέρου, πατὴρ ὁ μὲν τοῦ δὲ, ἀμφότεροι χωρικοί, ἠκολούθουν τὴν πρὸς τὸ ῥηθὲν χωρίον ἄγουσαν, ἐπιβαίνοντες ἱππαρίων, ἅτινα ἀρκετὰ καλῶς ἐβάδιζον δι' ἱππάρια ὑπὸ δύο χωρικῶν ἱππευόμενα.

— Θὰ προφθάσουμε λές; ἔλεγεν ὁ υἱός.

— Ἀκοῦς ἐκεῖ, δυῶ ὥραις θέλουμε καὶ μόλις νὰ, πέρασε τὸ μεσημέρι.

— Γιατί, ξέρεις, εἶμαι πολὺ περίεργος νὰ 'δῶ ἕνα τέτοιο πρᾶμμα.

— Τὸ πιστεύω.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

— Καὶ θὰ κρεμασθῇ μαζὺ μὲ τὴν πανοπλία ποῦ ἔκλεψε ;

— Ναί.

— Δὲν 'μπορῶ νὰ καταλάβω πῶς διάβολο συλλαμβάνουν τὴν ἰδέα νὰ κλέψουν μιὰ πανοπλία ;

— Νὰ συλλάβουν μιὰ ἰδέα εἶνε εὔκολον, ἀλλὰ τὸ δύσκολον εἶναι νὰ συλλάβουν....

— Τὴν πανοπλίαν, διακόψας εἶπεν ὁ υἱός, ὅστις ἤθελε νὰ εἶνε ποιητὴς τοῦ ἡμίσεως τῆς ἀστειότητος ταύτης. Κι εἶναι τάχα ὡραία αὐτὴ ἡ πανοπλία ;

— Καθὼς λένε, εἶναι ἄλλο νὰ 'δῇς κι' ἄλλο ν' ἀκούσῃς, χρυσοστολισμένη.

— Καὶ τὸν πιάσανε τὸν καιρὸ ποῦ τὴν ἐσούφρονε ;

— Ναί, γιατὶ ξέρεις, μιὰ τέτοια πανοπλία δὲν παίρνεται ἔτσι εὔκολα χωρὶς κρότο· λὲς καὶ δὲν ἤθελε ν' ἀφίσῃ τὸν ἀληθινὸ κύριό της.

— 'Αφοῦ ἦταν ἀπὸ σίδερο.

— 'Απὸ τὸν κρότον ἐξύπνησαν οἱ ἄνθρωποι τοῦ πύργου καὶ ἐπιάσανε τὸν φίλο, ὁ δὲ ἄρχων τῆς Πιρὸς τὸν κατεδίκασε νὰ κρεμασθῇ φορῶντας τὴν πανοπλίαν.

— Καὶ γιατί αὐτό ;

— Διότι ὁ ἄρχων τῆς Πιρὸς δὲν εἶναι μόνο τοῦ πολέμου ἀλλὰ καὶ τετραπέρατος ἄνθρωπος καὶ θέλει ἀπὸ τὴν δικαίαν αὐτὴν καταδίκην καὶ 'ς τοὺς ἄλλους νὰ δώσῃ ἕνα παράδειγμα, καὶ τὸν ἑαυτόν του νὰ ὠφελήσῃ. Δὲν ξέρεις ὅτι, ὅ,τι ἀγγίζει ὁ κρεμασμένος γίνεται φυλακτὸ γιὰ 'κεῖνον ποῦ θὰ τώχῃ ὕστερα; 'Ο ἄρχων, λοιπόν, διέταξε νὰ φορῇ ὁ κατάδικος τὴν πανοπλίαν γιὰ νὰ τὴν πάρῃ αὐτὸς ὕστερα κ' ἔτσι νἄχῃ ἕνα φυλαχτὸ γιὰ τὸν πόλεμο.

— Μ' αὐτὸ εἶνε ἐξυπνάδα φοβερή.

— Τὸ 'ξέρω !

— Ἂς κάνουμε, λοιπόν, γρήγορα, γιατὶ θέλω νὰ τὸν 'δῶ κρεμασμένον τὸν φίλο.

— Ἔχουμε καιρό ! ἂς μὴ κουράζομε τὰ ζῷά μας· 'μεῖς δὲν θὰ μείνωμε 'ς τὴ Πιρός, 'μεῖς θὰ γυρίσωμε 'ς τὴν Ποτερί.

— Ναί, ἀλλὰ τἄλογά μας θὰ ἀναπαυθοῦνε πέντε ἢ ἕξ ὥραις, ἀφοῦ τὸ βράδυ θὰ γυρίσωμε.

Πατὴρ καὶ υἱὸς ἐξηκολούθουν τὸν δρόμον των συνομιλοῦντες, μετὰ ἡμίσειαν δ' ὥραν ἔφθασαν εἰς Πιρός.

'Ως εἶχε προείπει ὁ πατήρ, ἔφθασαν ἐν καιρῷ. Πάντοτε λοιπὸν θὰ ἔχουν τὸ προνόμιον οἱ πατέρες τοῦ ἔχειν δίκαιον ;

'Επὶ τῆς ἀντικειμένης τῷ πύργῳ μεγάλης πλατείας, ἐν ᾗ καὶ τὸ ἰκρίωμα εἶχε στηθῇ, πλῆθος κόσμου ὑπῆρχε.

Κατὰ τὰς δύω παρὰ τέταρτον, ἡ θύρα τοῦ πύργου ἠνεῴχθη καὶ ἐφάνη ὁ κατάδικος, οὗτινος προηγοῦντο δύο φύλακες τοῦ ἄρχοντος τῆς Πιρὸς καὶ εἵπετο ὁ δήμιος.

'Ο κλέπτης φέρων τὴν κλαπεῖσαν πανοπλίαν, ἐκάθητο ἀναστροφάδην ἐπὶ τῶν ψιλῶν νώτων ὄνου, ἔχων κεκλιμμένην τὴν κεφαλὴν καὶ καταβιβασμένον τὸ προσκόπιον τοῦ κράνους. Αἱ χεῖρές του ἦσαν δεδεμέναι ὄπισθεν.

'Ο δήμιος μόλις πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἐφαρμόσει τὴν κλίμακά του ἐπὶ τῆς ἀγχόνης, ὁ δ' ἱερεὺς τοῦ ἄρχοντος τῆς Πιρὸς, εἰς ἐπὶ τούτῳ προετοιμασθὲν ἀνάβαθρον ἀνελθών, ἀνεγίνωσκε τὴν ἀπόφασιν.

'Ο κατάδικος δὲν ἐκινεῖτο. Ἤθελέ τις εἴπῃ, ὅτι προσεποιεῖτο τὸν νεκρὸν πρὶν ἀποθάνῃ.

Τοῦ ἐφώναξε νὰ κατέλθῃ τοῦ ὄνου του καὶ νὰ παραδοθῇ τῷ δημίῳ, πλὴν ἀγρὸν ἠγόρασε.

Τότε ὁ δήμιος λαβὼν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος, τὸν ἀπέσπασε τοῦ ὄνου καὶ τὸν ἀφῆκεν ὄρθιον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ ὁ ἱερεὺς ἐπέρανε τὴν ἀνάγνωσιν τῆς καταδίκης.

— Ἔχεις τίποτε νὰ ζητήσῃς ; ἠρώτησε τὸν κατάδικον.

— Ἔχω, ἀπεκρίθη ὁ δυστυχής, θλιβερᾷ τῇ φωνῇ.

— Τί ;

— Ζητῶ χάριν.

'Ο ἄρχων τῆς Πιρὸς ἀνέστειλε τοὺς ὤμους καὶ διέταξε τὸν δήμιον νὰ ἄρξηται τοῦ ἔργου του.

'Ο τελευταῖος οὗτος ἡτοιμάσθη ν' ἀνέλθῃ τὴν ἐπὶ τοῦ ἰκριώματος, ὅπερ, ἀπαθῶς ἔμελλε ν' ἀποσπάσῃ ψυχὴν ἐκ σώματος, στηριζομένην κλίμακα, καὶ ἐδοκίμασε νὰ ἀναβιβάσῃ τὸν κατάδικον πρὸ αὐτοῦ τοῦθ' ὅπερ οὐχὶ εὔκολον.

Δὲν δύναταί τις νὰ φαντασθῇ πόσας οἱ εἰς θάνατον καταδεδικασμένοι προβάλλουσι δυσκολίας διὰ ν' ἀποθάνωσι.

Ὅ,τε δήμιος καὶ ὁ κατάδικος ἐφαίνοντο φιλοφρονοῦντες ὁ εἷς πρὸς τὸν ἕτερον. Προσεπάθουν, τουτέστι, τίς νὰ μὴ διέλθῃ πρῶτος.

'Ο δήμιος διὰ νὰ τὸν ἀναβιβάσῃ ἐπὶ τῆς κλίμακός του, μετεχειρίσθη τὸν αὐτὸν τρόπον ὃν εἶχε μεταχειρισθῇ καὶ διὰ νὰ τὸν καταβιβάσῃ τοῦ ὄνου· τὸν ἔλαβεν ἀπὸ τῆς ὀσφύος, τὸν ἔθεσεν ἐπὶ τῆς τρίτης βαθμίδος καὶ ἤρχισε νὰ τὸν ὠθῇ κάτωθεν πρὸς τὰ ἄνω.

— Μπράβο ! ἐφώνησε τὸ πλῆθος.

Τότε ὁ δήμιος σύρας ἐπιδεξίως τὸν ἐπὶ τῆς ἄκρας τοῦ σχοινίου βρόχον περὶ τὸν λαιμὸν τοῦ καταδίκου καὶ δοὺς ἰσχυρὸν ἐπὶ τῆς ῥάχεώς του λάκτισμα, τὸν ἔρριψεν εἰς τὸ διάστημα, ὅπερ πολὺ πρὸς τὴν αἰωνιότητα ὡμοίαζε.

Κραυγαὶ πολλαὶ ὑπεδέχθησαν τὴν γνωστὴν ταύτην λῦσιν, φρικίασις δὲ διέτρεξε τὸ πλῆθος.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ὅ,τι δήποτε ἔγκλημα καὶ ἂν διαπράξῃ ἄνθρωπος ἀποθνήσκων, εἶνε πάντοτε, ἐπὶ στιγμὴν, μεγαλείτερος τῶν βλεπόντων αὐτῶν θνήσκοντα.

Ὁ ἀπαγχονισθεὶς ἐταλαντεύθη ἐπὶ δύω ἢ τρία λεπτὰ εἰς τὴν ἄκραν τοῦ σχοινίου του, ὡς ἦτο δικαίωμά του, ἔσπαρε, συνεστράφη, κατόπιν ἔμεινεν ἀκίνητος καὶ τεταμένος.

Τὴν ἐπαύριον, ἅμα τῇ πρωΐα, δύω φύλακες ἐξῆλθον τοῦ πύργου τῆς Πιρὸς διὰ νὰ καθαιρέσουν τὸ πτῶμα τοῦ ἀπαγχονισθέντος ἀφ' οὗ ἔμελλον νὰ λάβωσι τὴν πανοπλίαν τοῦ ἄρχοντός των· πλὴν, ἄλλο περιέμενον νὰ εὕρωσι καὶ ἄλλο εὗρον, ὃ ἐστὶν ἀγχόνη τε καὶ σχοινίον ἦσαν μὲν ἐκεῖ ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὁ ἀπαγχονισθεὶς.

Οἱ δύω φύλακες ἔτριψαν τοὺς ὀφθαλμούς των, νομίζοντες ὅτι ὠνειρεύοντο, ἀλλ' οὕτως εἶχε τὸ πρᾶγμα· ὁ ἀπαγχονισθεὶς ἔλειπε φυσικῶς δὲ καὶ ἡ πανοπλία.

Καὶ ὅπερ παραδοξώτερον, τὸ σχοινίον ἦτο ἄκοπον ἀκριβῶς ὡς ἦτο πρὶν ἢ δεχθῇ τὸν κατάδικον.

Οἱ δύο φύλακες ἀνήγγειλαν τὸ γεγονὸς εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς Πιρός.

Οὗτος ὑπεσχέθη ἀνταμοιβὴν δέκα χρυσῶν σκούδων εἰς τὸν παραδόσοντα τὸν ἔνοχον, ἐνδεδυμένον ὡς ἦτο ἐν καιρῷ τοῦ θανάτου του.

Ἠρεύνησαν τὰς οἰκίας, ἀλλ' οὐδὲν εὗρον. Ὁ ἄρχων τῆς Πιρὸς ἔμελλε νὰ πάρῃ τὴν ἀπόφασιν, κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον, ὅτι ἐχάθη ἡ πανοπλία σὺν τῷ ἀπαγχονισθέντι, ὅτε πρωΐαν τινὰ ἐγερθεὶς ἤκουσε θόρυβον ἐπὶ τῆς πλατείας ἐν ᾗ ἔλαβε χώραν ὁ ἀπαγχονισμός.

Ἡτοιμάζετο νὰ ἐρωτήσῃ περὶ τῶν διατρεχόντων, ὅτε ὁ ἐφημέριος τοῦ χωρίου εἰσῆλθεν ἐν τῷ δωματίῳ του.

— Ξεύρετε, ἄρχον, τί συμβαίνει ;—Ὄχι—Θαῦμα !—Ἀλήθεια ;—Ὁ ἀπαγχονισθείς. . . .—Αἴ ;—Εἶναι εἰς τὴν θέσιν του.—Ποῦ ;—Εἰς τὴν ἀγχόνην.—Κρεμασμένος ;—Μάλιστα ἄρχον.—Μὲ τὴν πανοπλίαν του ;—Μὲ τὴν πανοπλίαν του.—Σωστὰ, ἀφοῦ ἀνήκει εἰς ἐμὲ. Καὶ εἶναι νεκρός ;—Ἐντελῶς. Μόνον. . .—Τί ;—Εἶχε σπηρούνια ὅταν τὸν ἐκρέμασαν ;—Ὄχι.—Ἀ ! μὰ, τώρα ἔχει, καὶ ἀντὶ νὰ φορῇ τὴν περικεφαλαίαν του, τὴν ἄφισε κάτω εἰς τὸν στύλον τῆς κρεμάλας καὶ ἐκρεμάσθη ξεπερκεφαλαίωτος !—Πᾶμε νὰ ἰδοῦμε. πᾶμε γλήγορα.

Ὁ Ἄρχων τῆς Πιρὸς ἔδραμεν εἰς τὴν μεστὴν περιέργων πλατεῖαν. Ὁ λαιμὸς τοῦ ἀπαγχονισθέντος εἶχε περασθῇ ἐν τῷ βρόχῳ, τὸ δὲ σῶμα ἦτο ἀκριβῶς εἰς τὴν ἄκραν τοῦ λαιμοῦ καὶ ἡ πανοπλία ἐπὶ τοῦ σώματος. Τὸ ἐξέλαβον ὡς θαῦμα.

Καθήρεσαν τὸ σῶμα καὶ τὸ ἐγύμνωσαν· κατόπιν τὸ ἐκρέμασαν ἐκ νέου, οἱ δὲ κόρακες ἤρξαντο τοῦ ἔργου των τόσον καλῶς ὥστε μετὰ πα-

ρέλευσιν δύο ἡμερῶν, ἦτο κατακρεουργημένον· μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας ἐφαίνετο ὡς ράκος, μετὰ δέκα καὶ πέντε τίποτε.

Ἀλλὰ τί εἶχε κάμει ὁ ἀπαγχονισθεὶς αὐτὸς κατὰ τὴν μηνιαίαν ἀπουσίαν του ; Πῶς γίνεται ἐνῷ ἐκρεμάσθη νὰ σωθῇ, καὶ ἐνῷ ἐσώθη νὰ κρεμασθῇ ἐκ νέου ; Ἐπὶ τούτοις, διηγοῦνται, ὅτι οἱ δύω χωρικοί μας ἐπανερχόμενοι τὸ ἑσπέρας εἰς τὰ ἴδια καὶ διερχόμενοι παρὰ τὴν ἀγχόνην, ἤκουσαν στεναγμοὺς, ρόγχους καὶ εἶδός τι παρακλήσεως· ὅτι εὐλαβῶς ἐσταυροκοπήθησαν καὶ ἠρώτων τί τρέχει· ὅτι δὲν τοῖς ἀπεκρίθησαν, ἀλλ' οἱ στεναγμοὶ ἐξηκολούθησαν· ὅτι τοῖς ἐφάνη, ὅτι προήρχοντο ἐκ τοῦ πτώματος ὅπερ ἦτο ἄνωθεν τῶν κεφαλῶν των, ὅτι ἔλαβον τὴν κλίμακα ἣν ὁ δήμιος εἶχεν ἀφήσει παρὰ τὴν ἀγχόνην, τὴν ἐστήριξαν ἐπὶ τοῦ κορμοῦ αὐτῆς, καὶ ὅτι τέλος ὁ υἱὸς ἀνελθὼν μέχρι τοῦ καταδίκου τὸν ἠρώτησε:

— Σύ εἶσαι ποῦ φωνάζεις ;

Ὁ κατάδικος συναθροίσας ἁπάσας τὰς δυνάμεις του τῷ ἀπεκρίθη —Ναὶ

— Ζῇς λοιπὸν ἀκόμη ;—Ναί.—Μετανοεῖς γιὰ τὸ ἔγκλημά σου ;—Ναὶ.—Τότε θὰ σὲ ξεκρεμάσω καὶ ἐπειδὴ τὸ Εὐαγγέλιον λέγει νὰ βοηθοῦμε τοὺς πάσχοντας, καὶ σὺ πάσχεις, θὰ σὲ βοηθήσω καὶ θὰ σὲ κάμω νὰ ζήσῃς διὰ νὰ σὲ φέρω 'ς τὸ καλό. Ὁ Θεὸς προτιμᾷ μιὰ ψυχὴ ποῦ μεταμελεῖται παρὰ σῶμα ποῦ ἐξιλάσκεται.

Ὁ πατὴρ καὶ ὁ υἱὸς τότε, καθήρεσαν τὸν θνήσκοντα καὶ ἠννόησαν τίνος ἕνεκεν ἔζη ἀκόμη. Τὸ σχοινίον, ἀντὶ νὰ σφίγξῃ τὸν λαιμὸν τοῦ κλέπτου, ἔσφιγγε τὴν ἀρχὴν τῆς περικεφαλαίας, ὥστε ὁ κατάδικος ἐκρέματο μὲν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐστραγγαλισμένος· στηριζόμενος δὲ διὰ τῆς κεφαλῆς του ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς περικεφαλαίας, κατώρθωσε νὰ ἀναπνέῃ καὶ νὰ ζῇ μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν οἱ δύω μας σύντροφοι εἶχον διέλθει.

Οὗτοι τὸν καθήρεσαν καὶ τὸν μετέφεραν παρ' αὐτοῖς, ὅπου τὸν ἐνεπιστεύθησαν εἰς τὰς φροντίδας τῆς μητρὸς καὶ τῆς νεάνιδος θυγατρός της.

Ἀλλ' ὁ λύκος κι' ἂν ἐγέρασε κι' ἄλλαξε τὸ μαλλί του, οὐδὲ τὴ γνώμη του ἄλλαξε οὐδὲ τὴν κεφαλή του.

Ὁ ἅπαξ κλέψας, θὰ κλέψῃ ἐκ νέου.

Δύο πράγματα ὑπῆρχον διὰ κλοπὴν παρὰ τῷ χωρικῷ. Ὁ ἵππος του καὶ ἡ θυγάτηρ του, ξανθὴ δεκαεξαέτις κόρη.

Ὁ πρώην ἀπαγχονισθεὶς ἀπεφάσισε νὰ κλέψῃ ἀμφότερα, καθότι τοῦ μὲν ἵππου εἶχε ἀνάγκην, τῆς δὲ κόρης ἠράσθη.

Ἑσπέραν τινα λοιπὸν, ἐπέσαξε τὸν ἵππον, ἔβαλε πτερνιστῆρας διὰ νὰ τὸν κάμῃ νὰ περιπατῇ ταχύτερον, καὶ ἦλθε νὰ λάβῃ τὴν νεάνιδα κοιμωμένην.

Ἀλλ' ἡ νεᾶνις ἐξύπνησε καὶ ἐφώναξε.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ὁ υἱὸς καὶ ὁ πατὴρ ἔδραμον. Ὁ κλέπτης ἠθέλησε νὰ φύγῃ, ἀλλ' ἦτο πολὺ ἀργά. Ἡ νεᾶνις ἐδιηγήθη τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἀπαγχονισθέντος, ὁ δὲ πατὴρ καὶ υἱὸς βλέποντες, ὅτι ἀδύνατον ἦτο νὰ μεταμεληθῇ τοιοῦτος ἄνθρωπος, ἀπεφάσισαν νὰ τὸν τιμωρήσωσι, καλλίτερόν ὅμως τοῦ ἄρχοντος τοῦ Πιρός.

Προσέδεσαν τὸν κλέπτην εἰς τὸν ἵππον, ὃν αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶχεν ἐπισάξει, τὸν ἔφεραν ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς Πιρὸς καὶ τὸν ἐκρέμασαν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος ὅπου εἶχε κρεμασθῇ, ἀλλ' ἀφοῦ πρῶτον ἀφῆκαν χαμαὶ τὴν περικεφαλαίαν του, διὰ νὰ ἦνε βέβαιοι, ὅτι δὲν θὰ τὴν γλυτώνε πλέον· κατόπιν ἡσύχως ἐπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν ἄρχοντα τῆς Πιρὸς, ἔχων βέβαιον φυλακτόν, ἀνεχώρησε μετὰ χαρᾶς εἰς τὸν πόλεμον, ὅπου ἐφονεύθη πρῶτος.

I. N. Λ.

ΔΥΟ ΣΥΝΟΔΙΑΙΣ

(ἡ ἰδέα παρμένη κάπουθε)

Δυὸ συνοδιαὶς 'ς τὴν ἐκκλησιὰ ἔξαφνα συναντιῶνται;
Ἡ μιὰ νὰ θάψῃ ἔρχεται κι' ἡ ἄλλη νὰ βαφτίσῃ;
Δυὸ βρέφη ἀγγελοκάμωτα ὁποῦ γλυκοκοιμῶνται
Σὰν ἕνα στῆθος καὶ τὰ δυὸ νὰ τἄχε ἀποκοιμήσει:

Τρελλὴ ἀπὸ τὸν πόνο της καὶ τὴν ἀπελπισιά της
Ἡ μάνα τοῦ νεκροῦ παιδιοῦ θρηνολογεῖ καὶ κλαίει·
Ἡ ἄλλη κρατεῖ τὸ ζωντανὸ μὲς τὴ θερμὴ ἀγκαλιά της
Καὶ χίλια δυὸ γλυκόλογα φιλῶντάς το τοῦ λέει:

Βαφτίζουν, ἐνταφιάζουνε καὶ σβύνουν ταὶς λαμπάδαις
Παίρνουν τὸ δρόμο ἡ συνοδιαὶς κι' ἡ ἐκκλησιὰ ἀδειάζει:
Μονάχα μιὰ κρυφὴ ματιὰ ἀλλάζουν ἡ μανάδες
Κι' ἀπὸ τὰ μάτια τους θερμὸ ἕν ἅγιο δάκρυ στάζει.

Τὄνα εἶνε δάκρυ ποῦ ὁ σκληρὸς ὁ θάνατος μᾶς δίνει
Ὅταν βαθυὰ κατάκαρδα στὰ στήθη μᾶς πληγώνῃ;
Τ' ἄλλο εἶνε δάκρυ εὐσπλαγχνιᾶς ποῦ κάθε μάνα χύνει
'Σ τὴ μάνα ποῦ ἡ ταφόπετρα τὸ τέκνο της πλακώνει.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΗΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΥΟ ΣΚΟΡΠΙΟΙ

Ἐξαπλωμένος, ποῦ ἤμουνα 'ς τὸ στρῶμα,
'Σ τοῦ ὕπνου μέσα τὴ χρυσῆ ἀγκαλιά,
Ἕνας σκορπιὸς μ' ἐκέντησε 'ς τὸ στόμα,
Ποῦ αἰσθάνθηκα τὸν πόνο 'ςτὴν καρδιά.

Μοῦ ἔσταξε φαρμάκι τὸ ζωῦφι,
Ὁλόπικρο φαρμάκι βλαβερό,
Κι' ἄρχισ' εὐθὺς τὸ χεῖλο νὰ μοῦ στύφῃ
Σιγὰ ἕνα χέρι ἄσπρο, τρυφερό.

Ἦλθε κ' ἡ αὐγή. 'Σ τὸ δρόμο μὲ σιμόνει
Σκορπιὸς ἀπὸ τὴ δίποδη γενηά·
Τὸ βρωμερὸ τὸ χεῖλο του πιθώνει
'Σ τοῦ ζωῦφιοῦ τοῦ πρώτου τὴν κεντιά.

Ἐγλύκανεν ὁ πόνος 'ς τὸ φιλί του!
Δύναμιν εἶχε θαυματουργική·
'Σ τὸν Χάνεμανν τιμὴ καὶ 'ς τὴ Σχολή του·—
Πιστεύω 'ς τὴν Ὁμοιόπαθητική.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ.

ΓΝΩΜΙΚΑ

Ὅταν, φίλε μου, περιβάλλων διὰ τῶν βραχιόνων σου ὡραίαν τινὰ γυναῖκα ψιθυρίζεις ἐν τῇ ἐξάψει σου ὅρκους αἰωνίας πίστεως καὶ αἰσθάνησαι ὅτ' εἶσαι κύριος τοῦ ἀπείρου, ἔκλεξον τότε τὴν εταῖραν καὶ οὕτω δὲν ἔχεις φόβον νὰ δεσμευθῇς! Μεταχειρίζου τὸν ἔρωτα, ὡς ὁ ἐγκρατὴς τὸν οἶνον, μὴ μεθυσκόμενος ὑπ' αὐτοῦ· ἀγάπα τὴν ἐρωμένην σου, ἂν ἦνε εἰλικρινὴς καὶ πιστή, ἐὰν δὲ δὲν εἶνε τοιαύτη, ἀλλ' εἶνε νέα καὶ ὡραία, ἀγάπα την διὰ τὴν νεότητα καὶ τὴν καλλονήν της· ἐὰν οὐδὲν τούτων, ἀλλ' ἁπλῶς σὲ ἀγαπᾷ, ἀγάπα την καὶ πάλιν, διότι δὲν δύναταί τις ν' ἀγαπᾷ αἰωνίως. Μὴ θέλῃς ν' αὐτοκτονήσῃς, διότι ἔχεις ἀντεραστήν· λέγε ὅτι σὺ εἶσαι ὁ ἀντεραστὴς τοῦ ἄλλου καὶ οὕτω ἱκανοποιεῖσαι· ἐπίσης μὴ ἀπαιτῇς ν' ἀγαπᾷ ἡ ἐρωμένη σου σὲ καὶ μόνον, διότι καὶ σὺ αὐτός, ὡς πᾶς ἄνθρωπος, ὑπόκεισαι εἰς ἀστασίαν.

Ἀλφ. Δε-Μυσσὲ.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

— Πρὸς τιμὴν τοῦ Χριστοφόρου Κολόμβου ἡ Ἰταλία ἑτοιμάζει μέγα ἐκ περγαμηνῆς λεύκωμα, ἐν ᾧ θέλουσι λάβει μέρος ἅπαντες σχεδὸν οἱ ποιηταὶ καὶ λόγιοι τῆς ὑφηλίου.

— Ὁ διακεκριμένος ἰταλὸς λόγιος κ. Avenaprimo C. ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως ἐν Μεσσήνῃ τῆς Ἰταλίας περισπούδαστον σύγγραμμα ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ Σικελία ἐν τῇ ναυμαχίᾳ τῆς Ναυπάκτου.» Τὸ νέον τοῦτο πόνημα τοῦ πολυμαθοῦς λογίου συνιστῶμεν ἰδιαιτέρως τοῖς Ἕλλησιν ἱστορικοῖς, ἐξ οὗ, πιστεύομεν, οὐχὶ ὀλίγας ἱστορικὰς γνώσεις θέλουσιν οὗτοι ἐκεῖθεν ἀρυσθῆ. Τιμᾶται ἀντὶ δραχμῶν 4,50.

— «Ἄγγελος Δερματίνης». Ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως ἐνταῦθα ὁ εὐφάνταστος καὶ γνωστὸς ἐξ ἄλλων αὐτοῦ ἔργων συμπολίτης ἡμῶν κ. Σωκράτης Α. Ζερβὸς μυθιστορίαν, ἥτις εἶνε συνέχεια τῆς πρὸ ἑνὸς ἔτους ἐκδοθείσης πρωτοτύπου μυθιστορίας του «Ἔρως Ὀλιβίας Δέλερς». Τὸ ὅλον ἔργον τοῦ κ. Ζερβοῦ συγκείμενον ἐκ 289 σελίδων εἶνε ἔργον συγγραφέως μελετήσαντος οὐχὶ εἰς ἐσκονισμένας βιβλιοθήκας, ἀλλὰ κατελθόντος πρὸς ἀληθῆ τῶν πραγμάτων παράστασιν εἰς αὐτὰ τὰ κατώτερα τῆς κοινωνίας ἡμῶν στρώματα καὶ ἐκεῖθεν ἀρυσθέντος τὴν ὅλην ὕλην αὐτοῦ, ἥτις ποικίλη, τερπνὴ καὶ ἐνδιαφέρουσα οὐδόλως κουράζει τὸν ἀναγνώστην· διὰ τοῦτο καὶ ὑπὸ κοινωνικὴν ἔποψιν ὁ Ἄγγελος Δερματίνης παρουσιάζει πολλὰ τὰ ἄξια μελέτης. Συγχαίροντες ἐκ τῶν προτέρων θερμότατα τῷ κ. Ζερβῷ, εὐχόμεθα, ἵνα πάντοτε εἰς τὰ αὐτὰ ἀσχολῆται ἔργα. Ἡ ἐξάντλησις τοῦ ἔργου ταχίστη προμηνύεται.

— Ἀρξαμένης τῆς ἐκτυπώσεως ἐκδίδοται προσεχῶς ὑπὸ τοῦ ρέκτου κ. Γεωργ. Λογοθέτου «Ἡ Αὐτοκτονία» ἔργον τοῦ διαπρεποῦς ἰταλοῦ δραματογράφου Π. Φερράρη, κατὰ μετάφρασιν εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς τοῦ γνωστοῦ καὶ εὐπαιδεύτου λογίου κ. Γεωργίου Σφήκα. Τῆς μεταφράσεως προηγεῖται βιογραφία τοῦ συγγραφέως ὑπὸ τοῦ ἱστοριογράφου κ. Σπυρίδωνος Δε-Βιάζη.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

ΔΚΚ. Ἐλάβομεν προσεχῶς. — ΚΔ. Ἐντελῶς ἀκατάλληλον. Ἄλλο ἱστορία καὶ ἄλλο ποίησις. — ΕΞ. Πολλὰ παραδείγματα θανάτων προελθόντων ἐξ ὑπερβολικῆς ὀργῆς ἡ ἱστορία ἀναφέρει. Μεταξὺ αὐτῶν συγκαταριθμοῦνται ὁ αὐτοκράτωρ Νέρων, ὁ Βαλεντινιανὸς Α'., ὁ βασιλεὺς Βενσίσλαος, ὁ Σύλλας, ἡ Ἰσαβέλλα di Baviera κλπ. — ΙΠ, ΚΣ, ΔΝΓ, ΚΣ, καὶ ΣΑ. Αἱ ἀποδείξεις πληρωμῆς δὲν ἐξεδόθησαν εἰσέτι. — ΣΔΣπέντζαν. Πάτρας. Ἐλάβομεν καὶ εὐχαριστοῦμεν. Ἡ ἀπόδειξις θέλει δοθῆ, ὡς παραγγέλλετε ἐν τῇ ἐπιστολῇ σας. — Ι. Καμπ. Ἀθήνας. Συγνωμονοῦμεν. — Γρ.ΔΞεν. Εὐχαριστοῦμεν καὶ ἀναμένομεν. — ΚΜΝομικὸν Ἐλάβομεν Εὐχαριστοῦμεν — ΚΜΝ, ΔΒ, ΚΑ ἰατρὸν καὶ ΣΣΤ. Εὐχαριστοῦμεν. Αἱ ἀποδείξεις προσεχῶς. — Π. Πανᾶν. Εὐχαριστοῦμεν. Εἰς τὸ προσεχές.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἡ χολέρα ἐξακολουθεῖ μαστίζουσα τὸ πλεῖστον τῆς Εὐρώπης μέρος. Πανταχοῦ αὐστηρὰ λαμβάνονται μέτρα.

— Ἀπέθανον ὁ μητροπολίτης Πετρουπόλεως Ἰσίδωρος εἰς ἡλικίαν 95 ἐτῶν καὶ ὁ Ναμὸκ πασᾶς στρατηγὸς εἰς ἡλικίαν 110 ἐτῶν.

— Ἡ βουλὴ θέλει συγκληθῇ μετὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ βασιλέως ἐξ Εὐρώπης.

— Ἐκ τῆς τελευταίως γενομένης στατιστικῆς τοῦ τύπου προκύπτει ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐκδιδομένων ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν ἀνέρχεται εἰς 131 ἤτοι ἕκαστον φύλλον ἀναλογεῖ εἰς τὸν πληθυσμὸν 16,695 ἀνθρώπων.

— Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐτελέσθη ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἁγ. Ἀθανασίου εἰς Κήπους ἑορτὴ ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἀνασυστάσεως τῆς Συντεχνίας τῶν ἐμπορορραπτοεργατῶν.

— Αὐθημερὸν ἀφίκετο ἐξ Ἀθηνῶν ὁ βουλευτὴς κ. Δ. Στεφάνου.

— Τραγικώτατος φόνος συνέβη κατ' αὐτὰς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει τῆς δεκαεξαετοῦς νεάνιδος Μαρίας Τσιριγώτη. Λέγεται ὅτι μυστήριον ὑποκρύπτεται.

— Ἤρξατο ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος ἡ ἐπίστρωσις τῆς πλατείας Ἄμμου.

— Κατὰ τὰς τελευταίας δημοδιδασκαλικὰς μεταβολὰς μετετέθη ἐκ Πηγαδακίων εἰς τὸ ἐνταῦθα β'. δημοτ. σχολεῖον εἷς τῶν ἱκανωτέρων καὶ μᾶλλον εὐπαιδεύτων παρ' ἡμῖν δημοδιδασκάλων ὁ Ἀνδρέας Σ. Καλογερόπουλος.

— Διωρίσθησαν αἱ ἱκανώταται δημοδιδασκάλισσαι Μαρία Π. Παππαδάτου εἰς τὸ β'. δημ. Σχολ. Ζακύνθου, Μ. Μαλλιᾶ καὶ Κ. Φιλιπποπούλου.

— Αἱ ἐξετάσεις τῶν μετεξετασίμων μαθητῶν τοῦ γυμνασίου ἔληξαν τὴν 11ην τρέχοντος μηνός.

— Τῇ δραστηρίῳ ἐνεργείᾳ τῶν παρ' ἡμῖν διαφόρων ἀρχῶν συνελήφθη προχθὲς φυγόδικος, πρὸ πολλοῦ καταζητούμενος.

— Οἱ σεισμοὶ εὐτυχῶς ἐμετριάσθησαν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ νήσῳ.

ΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐν Ζακύνθῳ	Τρίμηνος δραχ. 1,50	Ἑξάμ. 3	Ἐτησία 5
Ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις	» 2	» 4	» 7
Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ	» 3	» 5	» 8

Πᾶσα αἴτησις ἀπευθύνεται

Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῶν «Μουσῶν» εἰς Ζάκυνθον

Φύλλα προηγούμενα τῶν «Μουσῶν» πωλοῦνται ἐν τῷ καταστήματι Γεωργίου Ζώη ἀπέναντι τοῦ Ἁγ. Στεφάνου.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
ΑΙ.53.Υ1.φ5.00
ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ